

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2503/2019
Рев2 2508/2019
24.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА и ББ, обојице из ..., ВВ из .. и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Горан Зечевић, адвокат у ..., против тужене Фабрике котрљајућих лежајева и кардана „ФКЛ“ а.д. Темерин, кога заступа Страхиња Давидов, адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2367/17 од 21.03.2018. године и ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2381/18 од 13.12.2018. године, у седници већа одржаној 24.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2367/17 од 21.03.2018. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2367/17 од 21.03.2018. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2381/18 од 13.12.2018. године.

Туженом се не досуђују трошкови одговора на ревизију тужилаца.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду број П1 290/2014 од 08.05.2017. године је тужбени захтев тужиоца ББ усвојен у целини (први став). Другим ставом изреке је делимично усвојен тужбени захтев тужилаца АА, ВВ и ГГ, па је обавезан тужени да тужиоцима ББ и ГГ за период од 05.05.2012. до 30.04.2013., 27.02.2011. до 04.05.2012. и од 01.05.2013. до 31.12.2013. године, тужиоцу АА за период од 05.05.2012. до 30.04.2013. и од 01.05.2013. до 31.12.2013. године, тужиоцу ВВ за период од 05.05.2012. до 30.04.2013, од 01.01.2011. до 04.05.2012. и од 01.05.2013. до 31.12.2013. године исплати на име разлике између исплаћене и припадајуће зараде и то по основу увећања за рад у сменама износе назначене изреком првостепене пресуде са законском затезном

каматом од 01.12.2016. године до исплате, обрачунату законску затезну камату у износима назначеним изреке преко побијане пресуде, те да на досуђене износе уплати доприносе за обавезно социјално осигурање, те тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 241.250,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате у року од 8 дана. Тужиоци су ослобођени обавеза плаћања судских такси. Одбијен је тужбени захтев АА, ВВ и ГГ за разлику преко досуђених па до тражених износа на изме разлике између исплаћене и припадајуће зараде за период од 05.05.2012. до 30.04.2013. године са законском затезном каматом од 01.12.2016. године до исплате, као и захтев за исплату обрачунате затезна камате преко досуђених до тражених износа и захтев да тужена у корист тужилаца на одбијене износе разлике зараде уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж1 2367/17 од 21.03.2018. године жалбе тужилаца и тужене делимично усвојио, па је пресуду Основног суда у Новом Саду укинуо у усвајајућем делу за исплату разлике између исплаћене и припадајуће увећане зараде по основу сменског рада за период од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године за све тужиоце, уплате у корист тужилаца доприносе за обавезно социјално осигурање на износ увећане зараде за наведени период и у делу одлуке о трошковима парничног поступка и предмет је у том делу вратио првостепеном суду на поновно суђење, а у преосталом делу жалбе тужилаца и жалбу тужене је одбио (на усвајајући и одбијајући део).

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда тужиоци су изјавили благовремену ревизију на основу члана 404. Закона о парничном поступку, са предлогом да о њој Врховни касациони суд одлучи као о изузетно дозвољеној, а ради погрешне примене материјалног права.

Одлучујући у наставку поступка по укинутом делу, Основни суд у Новом Саду је пресудом број П1 777/2018 од 22.05.2018. године, тужбени захтев тужиоца ББ је усвојен у целини, а тужбени захтев тужилаца АА, ВВ и ГГ је делимично усвојен, па је обавезан тужени да тужиоцима за период од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године по основу разлике увећане зараде за рад у сменама исплати: тужиоци ББ износ од 46.150,55 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2016. године па до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 28.741,00 динара; тужиоцу АА износ од 51.088,84 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2016. године па до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 30.828,79 динара; тужиоцу ВВ износ од 52.058,52 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2016. године па до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 33.403,97 динара и тужиоцу ГГ износ од 59.653,29 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2016. године па до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 37.174,74 динара, као и да за њих код надлежних организација на досуђене износе и разлике увећане зараде уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање, те да им накнади трошкове поступка у износу од 260.000,00 динара. Одбијен је захтев тужилаца АА, ВВ и ГГ за исплату разлике увећане зараде за рад у сменама преко досуђених, па до тражених износа, те захтев за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на ту разлику.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2381/18 од 13.12.2018. године, делимично је преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду у одбијајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка, па је обавезан тужени да за период од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године по основу разлике увећане зараде за рад у сменама тужиоцима исплати још: АА износ од 133.793,38 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2016. године па до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 83.778,00 динара; тужиоцу ВВ износ од 77.833,47 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2016. године па до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 47.989,83 динара и тужиоцу ГГ износ од 151.479,42 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2016. године па до исплате и обрачунату затезну камату у износу од 87.289,85 динара, да за ове тужиоце код надлежних организација на наведене износе разлике увећане зараде уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање. Одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка преко износа од 63.984,38 динара. У преосталом делу је одбијена жалба туженог и потврђена је првостепена пресуда у њеном усвајајућем делу. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права, ради уједначавања судске праксе и ради потребе новог тумачења права.

Одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2367/17 од 21.03.2018. године Врховни касациони суд је оценио да у конкретном случају не постоји потреба за уједначавањем судске праксе или за новим тумачењем права, као ни за решавање правног питања од општег интереса, те да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 404. Закона о парничном поступку је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Наиме, тужиоци АА, ВВ и ГГ су у овој парници тражили да им се исплати разлика између исплаћене и припадајуће увећане зараде по основу сменског рада. У погледу правног питања шта се сматра радом у сменама је уједначена судска пракса на начин како је то одлучено у побијаној пресуди па нема потребе за усаглашавањем судске праксе или новим тумачењем права. Ревизија тужиоца ВВ није дозвољена јер је побијаном пресудом овом тужиоцу тужбени захтев усвојен у целини. Разлоге које овај тужилац наводи за допуштеност изузетне ревизије су неприхватљиви. Наиме, овај тужилац тврди да је дошло до грешке у налазу и мишљењу вештака на основу кога је он поставио тужбени захтев и то на његову штету јер је вештак разлику израчунао на бази погрешног коефицијента (мањи од оног који овај тужилац има). Међутим, грешке у вештачењу се отклањају у току првостепеног поступка будући да је налаз вештака

достављен пуномоћнику тужиоца, па је тужилац имао и времена и могућности да му приговори, што је пропустио, па је тужбени захтев поставио управо на основу тог налаза вештака који сада оспорава. Како је тужилац успео у спору у целини нема начина да се о његовој ревизији одлучује као изузетно дозвољеној.

Из наведеног разлога ревизија тужиоца ББ је недозвољена јер нема правни интерес да је поднесе (члан 410. став 2. тачка 4. ЗПП) па је одбачена на основу члана 413 истог закона.

Испитујући дозвољеност ревизији тужилаца АА, ВВ и ГГ на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је иста недозвољена.

Наиме, одредбом члана 403. став 2. ЗПП је прописано да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Имајући у виду да се у конкретној парници ради о имовинско правном спору са вредношћу спора од 128.653,55 динара, од 71.767,52 динара и 143.690,56 динара, што је очигледно испод наведеног цензуса за ревизију, то је Врховни касациони суд нашао да је ревизија тужилаца АА, ВВ и ГГ недозвољена, па је одлучио као у изреци на основу члан 413. ЗПП.

Одлучујући о ревизији туженог против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2381/18 од 13.12.2018. године на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог дозвољена, али да није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на које се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац АА је по занимању ... и он је у периоду од 05.05.2012. године до 31.12.2013. године обављао послове ... . Тужилац ББ је у периоду од 27.02.2011. до 31.12.2013. године обављао послове ... . Тужилац ВВ је у период од 01.01.2011. године до 31.12.2013. године обављао послове ... и тужилац ГГ је у периоду од 27.02.2011. године до 31.12.2013. године обављао послове и то ... – приправник и ... . Послови ... и ... на које су тужиоци АА, ГГ и ВВ били распоређени и које су обављали у спорном периоду, а према Платном систему туженог били су разврстани у IV групу послове за које је било предвиђено средње стручно образовање у трајању од четири године или више, IV ССС са најнижим коефицијентом 1,60 (без утврђеног распона коефицијената који би одговарао распону бодова), те почетним бројем бодова од 430 па до 661. Послови ... на које је тужилац ББ био распоређен и које је обављао у спорном периоду, а према платном систему туженог били су разврстани у IV групу послова за које је било предвиђена средње стручно образовање у трајању четири године или више, IV ССС са најнижим коефицијентом 1,60 (без утврђеног распора коефицијената који би одговарао распону бодова), те почетним бројем бодова од 430 са распоном до 661, с тим што је тужилац имао коефицијен 1,85. Сви тужиоци су у спорном периоду од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године радили у сменама.

У спорном периоду је код туженог био на снази колективни уговор број 4846 из маја 2010. године (који се примењивао до 24.12.2013. године). У време важења овог КУ закључен је посебан колективни уговор за Металску индустрију Србије који је ступио на снагу 19.02.2012. године. Одлуком министра рада и социјалне политике о примени Посебног колективног уговора за Металску индустрију на све послодавце који обављају ову делатност од почетка маја 2012. године овај КУ примењивао се и на тужену и важио је до 30.04.2013. године (Унија послодавца Србије је поднела 01.11.2012. године отказ овог КУ који се сходно члану 264. став 2. Закона о раду примењивао још најдуже шест месеци од дана подношења отказа, односно до 30.04.2013. године).

Колективним уговором тужене из маја 2010. године који је закључен између синдикалне организације тужене и генералног директора тужене је одредбама члана 53 до 73. регулисано питање зарада, накнада зарада и друга примања. Одредбом члана 60. је прописано да запослени има право на увећану зарату: за рад на дан празника који је нерадни – 110 % од основица; за рад ноћу и рад у сменама (ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде) – 26 % од основице и за прековремени рад – 26% од основица; по основу временаведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу – 0,5 % од основице. Основицу за обрачун увећане зараде чини основна, односно стартна зарата утврђена запосленом уговором о раду.

Тужена је запосленима у периоду од 05.05.2012. до 30.04.2013. године обрачунавала и исплаћивала одговарајућу зарату у складу са уговором о раду и КУ (у смислу уговорене основне зараде и припадајућих процената увећања за рад у дане празника који су нерадни, прековремени рад и по основу временаведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу – такозвани минули рад), осим обрачуна увећане зараде за рад у сменама (јер је тужена примењивала нижи проценат за увећање зараде за такав рад на зарату обрачунату само у односу на часове рада у другој смени).

У периоду од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године тужена није поступила у складу са одлукама министра рада и социјалне политике о примени Посебног – гранског колективног уговора за Металску индустрију и анекса број 1 који се односи на све послодавце који обављају ову делатност („Службени гласник РС“ број 41/2012 и 72/2012), а није ни директно примењивала Посебан колективни уговор за Металску индустрију („Службени гласник РС“ број 10/2012 од 10.02.2012. године са анексима).

На основу налаза вештака економске струке утврђена је за спорни период висина разлике између обрачунате и исплаћене увећане зараде, те припадајуће увећане зараде за рад у сменама, спрам уговора о раду и КУ туженог за сваког од тужилаца, као и висина неисплаћене разлике када се обрачун припадајућег увећања изврши у складу са Посебним КУ за Металску индустрију Србије који је важио у спорном периоду. Од припадајућег износа је одбијен (на дан вештачења) укупно исплаћено увећање зараде по том основу па је утврђена припадајућа разлика сваком од тужилаца. Вештак је при изради налаза и мишљења коефицијенте за обрачун зараде за тужиоце одрађивао тако што би прво утврдио која је стручна спрема предвиђена за послове тужиоца у ПКУ код

туженог, те је на основу те предвиђене стручне спреме узимао коефицијент из Гранског КУ који одговара стручној спреми која је предвиђена за послове које су обављали тужиоци. Основица за увећану зараду по основу сменског рада до 30.04.2013. године је била минимална зарада помножена коефицијентом сложености послова и радних задатака из табела Гранског КУ према специјалним пословима и радним задацима, као и коефицијент из члана 58. КУ туженог. Утврђена је разлика између обрачунате и исплаћене увећане зараде за рад у сменама за спорни период у којем су били у примени посебан – Грански КУ и КУ за све тужиоца, утврђен је и збир утврђених разлика за овај период као и збир обрачунатих затезних камата на тако утврђене разлике. Вештак је приликом исказивања увећања на име сменског рада за спорни период у односу на тужиоце АА и ВВ имао у виду и правноснажне пресуде којима су овим тужиоцима досуђени одређени износи на име увећања зараде по основу сменског рада и то за тужиоца АА за период од октобра до децембра 2012. године и за тужиоца ВВ за период од 01.06.2012. до 31.12.2012. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања правилно је другостепени суд делимично преиначио првостепену пресуду у одбијајућем делу и досудио тужиоцима припадајућу разлику за обављени сменски рад у спорном периоду.

Према члану 256. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05) општи и посебан колективни уговор непосредно се примењују и обавезују све послодавце који су у време закључивања колективног уговора чланови удружења послодаваца – учесника колективног уговора (став 1.). Чланом 257. истог закона је прописано да министар може да одлучи да се колективни уговор или поједине његове одредбе примењују и на послодавце који нису чланови удружења послодаваца – учесника колективног уговора (став 1.). Чланом 258. истог закона је прописано да министар може на захтев послодавца или удружења послодаваца да одлучи да се колективни уговор из члана 257. овог закона у делу који се односи на зараде и накнаде зараде не примењује на поједине послодавце или удружења послодаваца (став 1.). Послодавац односно удружење послодаваца могу да поднесу захтев за изузимање од примене колективног уговора са проширеним дејством ако због финансијско пословних резултата нису у могућности да примене колективни уговор (став 2.). Уз захтев из става 2. овог члана послодавац и удружење послодаваца су дужни да доставе доказ о разлозима за изузимање од примене колективних уговора са проширеним дејством (став 3.). Одлуку о изузимању од примене колективног уговора министар доноси по прибављеном мишљењу социјално –економског савета.

Из ових законских одредаба произилази закључак да је Грански колективни уговор у конкретној ситуацији морао бити непосредно примењен јер тужени није ускладио одредбе свог колективног уговора са њим, а запослени не може да трпи штетне последице, а да послодавац извлачи корист из чињенице да појединачни колективни уговор није усклађен са посебним (гранским) који хијерархијски има већу правну снагу.

Неосновано тужени ревизијом побија правилност примене материјалног права. На основу налаза вештака економске струке (тужени није имао примедби на обрачунски део налаза и мишљења) утврђена је разлика за сваког тужиоца у спорном

периоду која је настала тако што је тужени зараду за прековремени рад у спорном периоду обрачунао и исплатио према важећем колективном уговору и уговору о раду, а који је у мањем износу у односу на то да је у том периоду применио Посебан-грански колективни уговор. Правилно је вештак коефицијент за обрачун зараде за тужиоце одређивао тако што је прво утврдио која стручна спрема је предвиђена за послове тужилаца у Колективном уговору туженог (и које су обављали) и на основу те предвиђене стручне спреме је узимао коефицијент из Гранског КУ који одговара стручној спреми која је предвиђена за послове које су обављали тужиоци (ССС спрема). Основица за увећану зараду по основу сменског рада је била минимална зарада помножена коефицијентом сложености послова и радних задатака из табеле Гранског КУ према специјалним пословима и радним задацима. Стога се не може прихватити навод ревизије да је вештак неправилно поступио што је комбиновао одредбе КУ послодавца са одредбама Гранског КУ и да је вештак морао да утврди стварну стручну спрему и стварну сложеност послова који тужиоци обављају, а за шта му је недостајало стручно знање. Надаље, у ревизији се оспорава чињенично стање у погледу врсте и степена стручне спреме тужилаца, сложеност и врсте послова. Вештак је стручну спрему и послове који си тужиоци обављали утврдио из уговора о раду за сваког тужиоца и анекса уговора о раду, те на основу Платног система туженог којим су разврстани одређени послови у групу послова (у конкретном случају у IV групу послова). Суд је утврдио чињенично стање након што је налаз вештака оценио на основу члана 8 ЗПП као стручан и веродостојан (уговори о раду и њихови анекси као и остала документација коју је вештак користио је прикључена спису).

Ревидент надаље понавља наводе изнете у жалби о којима се другостепени суд изјаснио, а који се односи на обавезну примену одредбе става 3. члана 25а Закона о приватизацији. Наиме, првостепени суд је утврдио да тужени у поступку није доказао када је извршена промена власништва капитала. Моменат окончања поступка приватизације је питање везано за испуњења обавеза купца по основу уговора и независно је од момента промене власништва капитала. Агенција за приватизацију је дописом од 30.03.2015. године обавестила тужену да су рокови за испуњење уговорних обавеза истекли, те да Агенција нема даљих законских и уговорних овлашћења и надлежности у смислу обављања послова контроле извршења уговора.

Како ни остали ревизијски наводи нису основани, Врховни касациони суд је ревизију туженог одбио као неоснову на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Туженом се не додуђују трошкови састава одговор на ревизију тужилаца јер та парнична радња није била нужна (чл. 154. став 1. ЗПП).

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић